

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของเนื้อหา

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อการดำเนินงานภายในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพิ่มมากขึ้น มีผลทำให้เกิดการพัฒนาาระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะด้านฐานข้อมูลอย่างแพร่หลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกลุ่มกองทุนที่เห็นความสำคัญในเรื่องการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพ

จากนโยบายรัฐบาลในเรื่อง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จุดประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม การแก้ปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท โดยในเบื้องต้นได้ให้โอกาสหมู่บ้านและชุมชนเมืองเตรียมความพร้อมของตนเองในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2545 ชุมชนเชียงใหม่ ได้ผ่านการเตรียมความพร้อม และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนอย่างเป็นทางการ เป็นชุมชนที่ 13 ของแขวงนครพิงค์ เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และได้มีการเริ่มต้นจัดตั้งกองทุน ปัจจุบันมีคณะกรรมการกองทุน จำนวน 13 คน สมาชิกชุมชน จำนวน 525 คน จากจำนวนครัวเรือนประมาณ 100 หลังคาเรือน มีสมาชิกกองทุนจำนวน 190 คน และในอนาคตคาดว่าจะมีจำนวนสมาชิกกองทุนเพิ่มขึ้น

เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนชุมชนเชียงใหม่ สามารถบริหารและควบคุมการรับจ่ายเงินกองทุนและจัดทำรายงานเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะของกองทุน 1 กองทุน (1 กิจกรรม) คือ กิจกรรมเงินกองทุน 1 ล้าน ให้กับผู้ตรวจสอบบัญชี สมาชิกชุมชน เป็นประจำเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งทั้งสอบกิจกรรมต่างก็มีวัตถุประสงค์ร่วมกันประการหนึ่งคือ เป็นแหล่งเงินทุนในชุมชนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ โดยปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ณ ที่ทำการกองทุน โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำดังนี้

- 1)รายรับ รายจ่ายของกองทุน
- 2)ผลกำไร-ขาดทุน

นอกจากการทำบัญชีประเภทที่กล่าวมาแล้ว เพื่อการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการกองทุนจะจัดทำทะเบียนต่างๆ ประกอบด้วย

- 1) ทะเบียนสมาชิกกองทุนชุมชน
- 2) ทะเบียนคูปองกู้
- 3) ทะเบียนคูปองหนี้รายตัว

รวมถึงการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามระเบียบของกองทุนที่กำหนดไว้ คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด เพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนในรอบปี ล่วงหน้า ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ขั้นตอนการทำงานทั้งหมดในปัจจุบันใช้มือทั้งหมด ซึ่งผู้ศึกษาตระหนักถึงความต้องการข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่รวดเร็ว ครบถ้วนและถูกต้อง รวมทั้งช่วยให้คณะกรรมการกองทุนได้นำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อกองทุนได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการกองทุนจึงได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศของกองทุน เพื่อให้กองทุนชุมชนยั่งยืน มีระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารกองทุน

1.2 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ประสงค์ ปรานีตพลกรัง (2541) ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง การรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล ให้เป็นสารสนเทศที่จะสามารถเรียกมาใช้ หรือกระจายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ การประสานงาน การดำเนินงาน การควบคุม การวิเคราะห์ และการวางรูปแบบขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ชาลิต ประภาวนนท์ (2543) ระบบสารสนเทศเป็นระบบรวม (Integrated) ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะระบบเดียวเนื่องจากขนาดของข้อมูลจะใหญ่และมีความสลับซับซ้อนมาก ทำให้การบริหารข้อมูลทำได้ยากและนำไปใช้ก็สับสนไม่สะดวก

ระบบประมวลผลรายการ (Transaction Processing System (TPS)) เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประจำวันขององค์กร เช่น การบันทึกรายการบัญชี การบันทึกยอดขายต่อวัน การบันทึกรายการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เป็นการปฏิบัติงานในลักษณะซ้ำๆ กันทุกวัน (Routine) เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการเชื่อมโยงกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ลูกค้า ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ (Supplier) คลังสินค้า (Inventory) การผลิต (Production) รวมทั้งบัญชีลูกหนี้ (Account receivable) บัญชีเจ้าหนี้ (Account Payable) งบดุล (Balance sheet) และระบบการจ่ายเงินเดือน

ดวงแก้ว สวามิภักดิ์ (2543) ได้นิยาม ฐานข้อมูล คือ โครงสร้างสารสนเทศ (information) ที่ประกอบด้วย entity หลายๆตัว ซึ่งบรรดา entity เหล่านี้ต้องมีความสัมพันธ์กันกับการเก็บข้อมูลในฐานข้อมูลนั้นเราอาจจะเก็บทั้งฐานข้อมูลโดยใช้ไฟล์เดียวกันก็ได้ หรือจะเก็บไว้ในหลายๆไฟล์ โดยจัดเก็บแต่ละ entity ไว้ในแต่ละไฟล์ก็ได้ ที่สำคัญที่สุดคือจะต้องสร้างความสัมพันธ์ หาทงบันทึก และเรียกใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเรคอร์ดได้

การจัดการฐานข้อมูล (Database management) คือ การบริหารแหล่งของข้อมูลที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์กลาง เพื่อตอบสนองต่อการใช้ของโปรแกรมประยุกต์อย่างมีประสิทธิภาพ และลดการซ้ำซ้อนของข้อมูล รวมทั้งความขัดแย้งของข้อมูลที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ในอดีตการเก็บข้อมูลมักจะเป็นอิสระต่อกัน ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูล เกิดการสิ้นเปลืองพื้นที่การเก็บข้อมูล เช่น องค์กรหนึ่งจะมีเพิ่มบุคคล (Personnel) เพิ่มเงินเดือน (Payroll) และเพิ่มสวัสดิการ (Benefits) อยู่แยกจากกัน เวลาผู้บริหารต้องการข้อมูลของพนักงานท่านใดจำเป็นต้องเรียกดูเพิ่มข้อมูลทั้ง 3 เพิ่ม ซึ่งเป็นการไม่สะดวก จึงทำให้เกิดความคิดในการรวมเพิ่มข้อมูลทั้ง 3 เข้าด้วยกัน แล้วเก็บไว้ที่ศูนย์กลางในลักษณะฐานข้อมูล (Database) จึงทำให้เกิดระบบการจัดการฐานข้อมูล ((Database Management System (DBMS))

ระบบการจัดการฐานข้อมูล หรือ DBMS ซึ่งจะทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการสร้างและเรียกใช้ฐานข้อมูล โดยผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดภายในโครงสร้างของฐานข้อมูล พูดอย่างง่ายก็คือ DBMS นี้จะเป็นซอฟต์แวร์ที่เปรียบเสมือนสื่อกลางระหว่างผู้ใช้ และ โปรแกรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ฐานข้อมูล

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็น หมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนที่ตั้งขึ้นอยู่ตามเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งที่การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่างๆตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้ขึ้นไปตามกองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

งบกำไร-ขาดทุน หรือบรายนได้ หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการภายในรอบระยะเวลาหนึ่งของการดำเนินงาน ว่ากิจการมีรายได้รวมทั้งสิ้นเท่าไร มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นเท่าไร ถ้ารายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายผลต่างก็คือกำไร ในทางตรงข้าม ถ้ารายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายผลต่างก็คือขาดทุน

$$\text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย} = \text{กำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิ}$$

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 พัฒนาระบบการเงินเพื่อการบริหารกองทุนชุมชนเชียงใหม่

1.3.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนชุมชนเชียงใหม่ โดยอาศัยระบบคอมพิวเตอร์

เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องของระบบการเงิน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ด้านข้อมูล

1.4.1.1 ได้ระบบฐานข้อมูลของสมาชิกชุมชนเชียงใหม่

1.4.1.2 ได้ระบบการจัดเก็บเอกสาร โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในการทำงานด้านระบบการจัดเก็บเอกสารการบัญชี / การเงิน ซึ่งมีปริมาณงานที่เพิ่มสูงขึ้น เพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการทำงานด้านการเงิน ที่มีระเบียบแบบแผน

1.4.1.3 ได้รับข้อมูลที่เป็นระบบในการนำสรุปรายงาน และยังสามารถนำมาวิเคราะห์แนวโน้มการให้สิทธิการกู้ยืมเงินให้แก่สมาชิกกองทุนอย่างยุติธรรม

1.4.2 ด้านบุคลากรและหน่วยงาน

1.4.2.1 เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรด้านบัญชี/การเงิน รวมถึงคณะกรรมการกองทุน ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ ทันต่อการใช้งานและมีประสิทธิภาพต่อกองทุน ได้เป็นอย่างดี

1.4.2.2 ผลจากการศึกษาวิจัย จะเป็นต้นแบบให้กับกองทุนชุมชนอื่นได้

1.5 แผนดำเนินการ ขอบเขตและวิธีศึกษา

1.5.1 ขอบเขตของงาน

หลังจากศึกษาระบบ และขั้นตอนการทำงานของกองทุนชุมชนเมือง ซึ่งทำบัญชีด้วยระบบมือคือ “กองทุนชุมชนเชียงใหม่” ขอบเขตของงานเป็นระบบงานคอมพิวเตอร์ ซึ่งตอบสนองความต้องการ 3 ข้อ ดังนี้

1.5.1.1 การจัดทำระบบสำหรับการรักษาความปลอดภัย

1.5.1.2 การจัดทำระบบการรับ-จ่ายเงินกองทุน

1.5.1.3 การจัดทำระบบการทำบัญชีและรายงาน ประกอบด้วย สมุดบัญชีรายวัน สมุดบัญชีแยกประเภท งบทดลอง งบกำไรขาดทุน และงบดุล

1.5.1.4 การจัดทำระบบสำหรับการ เพิ่ม ลบ ค้นหา ปรับปรุงแก้ไขข้อมูล และรายงานของสมาชิก

1.5.2 วิธีการศึกษา

มีขั้นตอนดังนี้

1.5.2.1 ศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงความต้องการของผู้ใช้ระบบ

1.5.2.2 ศึกษาระบบบัญชี และศึกษาโปรแกรมฐานข้อมูล

1.5.2.3 วิเคราะห์และออกแบบฐานข้อมูล

1.5.2.4 พัฒนาระบบบัญชีกองทุน

1.5.2.5 ติดตั้ง ทดสอบการทำงานระบบ และประเมินการใช้งานระบบ

1.5.2.6 จัดทำเอกสารประกอบ

1.5.2.7 นำเสนองานการค้นคว้าแบบอิสระ

1.5.2.8 เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการออกแบบระบบ ดังนี้

ซอฟต์แวร์

- MS VISUAL BASIC 6.0 สำหรับการออกแบบ Application

- MS ACCESS 2000 (ระบบปฏิบัติการ Windows 2000)

ใช้ในการสร้าง และจัดการฐานข้อมูล

- โปรแกรมสนับสนุนอื่นๆ ตามความจำเป็น

ฮาร์ดแวร์

- เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

- หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) รุ่น Pentium II

- หน่วยความจำหลัก (RAM) 32 MB

- หน่วยความจำสำรอง (Hard disk) 4 GB

การแสดงผลทางจอภาพ

- Color Display Card

- Display Ram 32 MB

- Monitor 15 Inch Color

- เครื่องอ่าน Diskette และ/หรือ CD-ROM

1.6 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการ

1.6.1 สำนักงานที่ทำการชุมชนเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

1.6.2 บัณฑิตศึกษาศาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.6.3 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved